

Světový den vztekliny

28.09.2023

Na 28. září připadá každoročně Světový den vztekliny. Vztekliny je virové onemocnění, které postihuje nervový systém a je přenosné na člověka. Onemocnět vzteklinou mohou pouze teplokrevní živočichové (takže při poranění člověka například hadem vztekliny nehrozí). Onemocnění se přenáší nejčastěji pokousáním, případně i poškrábáním.

Nakažené zvíře ze začátku nevykazuje žádné klinické příznaky, protože virus potřebuje nějaký čas na šíření v těle. Bohužel je zvíře infekční již krátce před projevením klinických příznaků, takže i zdánlivě zdravé zvíře může být pro člověka nebezpečné. Mezi klinické příznaky patří ztráta plachosti u volně žijících zvířat, nervozita až agrese, strach z vody (zvíře se při pokusech o napití dusí vodou), postupně se přidávají křeče, paralýza, a nakonec zvíře nebo nakažený člověk umírá. Již propuknuté onemocnění nelze léčit. Jedinou prevencí onemocnění je očkování, a u poraněných lidí okamžité opakované podání protilátek.

V současné době je naše země prostá vztekliny. To se ale může snadno změnit, zejména v případech nelegálních dovozů zejména psů ze zemí, kde se vztekliny vyskytuje. Pro dovoz zvířat ze zahraničí platí určitá pravidla a jedním z nich je očkování proti vzteklině. V současné době se vztekliny vyskytuje i v řadě zemí na evropském kontinentu. V České republice je očkování proti vzteklině povinné u psů, pro cestování do zahraničí a návrat je povinné i u koček a frettek.

O vymýcení vztekliny u nás se zasloužil zejména MVDr. Oldřich Matouch. Dr. Matouch se kromě osvětové činnosti zasloužil o vymýcení vztekliny u lišek v ČR díky používání požerových návnad s kapslemi vakcinační látky. K vývoji, přípravě, testování a výrobě této vakcíny navíc sám výrazně přispěl. Dr. Matouch byl aktivním propagátorem mezinárodní spolupráce v boji proti vzteklině a má za sebou rozsáhlou publikační činnost. Pracoval mimo jiné jako vedoucí Národní referenční laboratoře pro vztekliny v Liberci.

V ČR se program vakcinace spustil v roce 1989, ukončen byl v roce 2009. Vakcinace vedla k vymýcení vztekliny u lišek, poslední případ na území ČR byl zaznamenán v roce 2002.